



Policy för fordon, mobilitet och upphandlade transporter

Dokumenttyp: Policy

Antaget av: Förslag

Senast reviderat: -

Giltighetstid: Gäller tills vidare

Diarienummer: KS 2022-406

Dokumentansvarig: Biträdande kommundirektör

Adresserat till: Samtliga nämnder och bolag

Tidpunkt för aktualitetsprövning:

Relaterade styrdokument: Klimat- och energiprogrammet för Linköpings kommun 2022-2030

Sökord: fordon, transporter, tjänsteresa, mobilitet, fossilfri

Innehåll

1	Övergripande	4
1.1	Syfte	4
1.2	Omfattning	4
1.3	Ansvar och uppföljning	5
1.4	Hållbara resor i tjänst	5
2	Prioriteringsordning för drivmedel	6
3	Hållbar och effektiv fordonsflotta	6
3.1	Cyklar och lastcyklar	6
3.2	Motordrivna fordon	6
4	Hållbara upphandlade transporter	6
5	Hållbara resor till och från arbetsplatsen	7

1 Övergripande

Denna policy gäller för samtliga resor som sker inom tjänsten, samt de fordon¹ som ägs, leasas eller hyrs av Linköpings kommunkoncern².

Policyn utgör även ett styrdokument vid upphandling av resor, fordon, transporttjänster och upphandling av varor och tjänster som innebär resor eller transporter.

Kommundirektören tar fram tillämpningsanvisningar för kommunorganisationen³. De kommunala bolagen ansvarar för att själva upprätta intern styrning utifrån policyn.

Denna policy gäller inte för upphandlingar av drift, bygg- och anläggningsentreprenader som omfattas av Samhällsbyggnadsnämndens krav för minskad klimatpåverkan i entreprenadupphandlingar.

Avsteg från policyn får göras om det finns särskilda skäl. För kommunorganisationen hanteras avsteg i tillämpningsanvisningar.

Genomgående ska insatser som följer av policyns implementering föregås av en jämställdhetsanalys där det bedöms relevant.

1.1 Syfte

Linköpings kommuns policy för fordon, mobilitet och upphandlade transporter ska främja ett trafiksäkert, resurseffektivt och miljömedvetet resande. Policyn ska utgöra ett styrdokument för att kommunkoncernen ska nå målet⁴ att hela koncernens fordonsflotta, inklusive upphandlade fordon och transporttjänster ska vara fossilbränslefri senast 2025. Policyn är även en av förutsättningarna för att kraven i EUs direktiv om ökade hållbarhetskrav på offentliga organisationers egna och upphandlade transporter (Clean Vehicles Directive) ska kunna uppfyllas.

1.2 Omfattning

Denna policy omfattar alla

- Resor i tjänst
- Egna och leasade fordon
- Upphandlade samhällsbetalda resor
- Upphandlingar där resor och transporter ingår
- Anställdas möjligheter att resa hållbart till och från arbetet

Policyn gäller i tillämpliga delar för förtroendevaldas resor.

¹ Med fordon avses cyklar och lastcyklar, personbilar och lätta lastbilar, tunga fordon, bussar och arbetsmaskiner.

² Med Linköpings kommunkoncern avses kommunens förvaltningar och samtliga kommunala bolag.

³ Med kommunorganisation avses kommunens förvaltningar.

⁴ Beslutat i Klimat- och energiprogram för Linköpings kommun 2022-2030.

Gällande resor i tjänst ska alla medarbetare och förtroendevalda i möjligaste mån, ges möjlighet att följa policyn. Undantag från policyn kan göras då fysisk eller psykisk funktionsnedsättning kräver det.

1.3 Ansvar och uppföljning

Kommunstyrelsen genom Kommundirektören har det samlade ansvaret för att policyn efterlevs. Kommunorganisationens hållbarhetschef ansvarar för revidering och den övergripande uppföljningen.

De kommunala bolagen har ett ansvar att bistå med efterfrågad uppföljning.

Samtliga chefer inom kommunorganisationen ansvarar för att förankra tillämpningsanvisningar i sin verksamhet på sådant sätt att de efterlevs, samt att bistå vid efterfrågad uppföljning.

Samtliga medarbetare inom kommunorganisationen ansvarar för att policyn och dess tillämpningsanvisningar följs.

1.4 Hållbara resor i tjänst

Innan beslut fattas om att genomföra en tjänsteresa ska det undersökas om mötet är lämpligt att genomföra digitalt.

Tjänsteresor⁵ och andra resor som genomförs i tjänst ska planeras och genomföras så resurseffektivt som möjligt med hänsyn till miljö, arbetsmiljö, arbetstid och direkta resekostnader. Resor med motordrivna fordon ska minska.

Val av färdmedel ska utgå från inriktningen ovan samt mobilitetsbehovet⁶ och ske enligt prioriteringsordningen:

- 1 Gå eller cykla
- 2 Åk kollektivt
- 3 Använd bilpoolsbil eller verksamhetsbil

Transportintensiva verksamheter ska arbeta aktivt för att optimera körsträcka och minska bränsleförbrukning.

Privatägd personbil ska endast undantagsvis användas för resor i tjänst.

För längre inrikesresor i tjänst ska företrädesvis tåg väljas. Flygresor ska ske endast undantagsvis.

⁵ Tjänsteresa är en av förrättning/tjänsteärende direkt föranledd resa som är godkänd av arbetsgivaren.

⁶ Mobilitetsbehov baseras bland annat på hur långa och frekventa resorna är, hur många medarbetare som ska resa, och om även annat än personer ska fraktas. Behovet kan mötas med olika färdmedel, inte enbart fordon.

2 Prioriteringsordning för drivmedel

- 1 Fordon ska drivas med el, biogas eller vätgas.
- 2 Där biogas, el eller vätgas inte kan användas, ska fordon med så låg miljöpåverkan som möjligt väljas enligt följande ordning:
 - a) Etanol
 - b) Biodiesel (HVO100)
- 3 I det fall fordon som drivs av fossilfritt drivmedel inte är möjligt kan avsteg från ovan göras och plug-in laddhybrid elfordon väljas. I första hand laddhybrid med fossilfritt drivmedel som komplement.

3 Hållbar och effektiv fordonsflotta

Kommunkoncernens fordonsflotta ska vara anpassad efter verksamheternas mobilitetsbehov och prioriteringsordning för val av färdmedel.

3.1 Cyklar och lastcyklar

Tillgång till cyklar, elcyklar och lastcyklar⁷ ska säkras för kortare resor som annars genomförts med motordrivna fordon.

3.2 Motordrivna fordon

Fordonen ska drivas med fossilfria bränslen enligt prioriteringsordning under stycke 2. Vid val av drivmedel ska hänsyn tas till körmönster och platsförutsättningar. Samhällskritiska verksamheter ska även ta hänsyn till ett beredskapsperspektiv på ett sådant sätt att verksamheten fungerar vid störningar. Fordon som är anpassade för flera drivmedel, till exempel biogas/bensin eller diesel/HVO100 ska tankas och köras på det fossilfria alternativet.

Prioriteringsordning för drivmedel gäller för samtliga fordon som köps, leasas eller hyrs av verksamheter inom Linköpings kommunkoncern, samt fordon som ingår i upphandlad bilpool, förmånsbilar, lätta- och tunga lastbilar samt arbetsmaskiner.

Användandet av fordon ska samplaneras och optimeras så att den totala fordonsflottan effektiviseras vad gäller motordrivna fordon.

4 Hållbara upphandlade transporter

Transporter kan emellanåt ske med andra mobilitetslösningar, exempelvis persontransporter med kollektivtrafik och leveranser av varor med lastcykel. Kraven i upphandlingar ska utformas på ett sätt som beaktar detta.

Leveranser av varor till kommunorganisationen ska huvudsakligen ske med kommunens samordnade varudistribution.

⁷ Med lastcykel avses en större cykel avsedd för transport av gods.

Upphandlingar som omfattar transporter ska följa prioritetsordning för drivmedel under stycke 2 med tillägget att i sista hand kan även fordon som drivs av fossila drivmedel med hög andel förnybart användas.

Motordrivna fordon för upphandlade transporttjänster och upphandlingar där transporter utgör en betydande del av tjänsten ska drivas med fossilfria drivmedel och i första hand med el, biogas eller vätgas. Kraven gäller även fordon som används inom kommunala verksamheter som har upphandlats.

Kravnivå på fossilfria drivmedel vid upphandling av varor och tjänster där transporter ingår som en underordnad del ska utformas utifrån vad som bedöms rimligt i det enskilda fallet. I de fall det inte är möjligt att ställa betydande krav på fossilfria drivmedel ska grundläggande fordonskrav ställas.

5 Hållbara resor till och från arbetsplatsen

Resorna till och från jobbet har generellt sett en betydande miljö- och klimatpåverkan. För att fortsätta att minska dessa ska Linköpings kommunkoncern

- främja hållbar arbetspendling
- anpassa arbetsplatserna för att underlätta för cykelpendling.